

Tin chính Việt Nam Thế giới Kinh tế Thể thao Video

Những gương mặt trong cộng đồng người Việt tị nạn đến Melbourne, Úc từ 1976

Nguyễn Quang Duy

Gửi tới BBC News Tiếng Việt từ Melbourne, Úc

21 tháng 2 2020

FAIRFAX MEDIA ARCHIVES

| Đón thuyền nhân Việt tại Villawood Migrant Hostel, Darwin, Australia cuối năm 1977.

Theo tôi tìm hiểu, Cộng đồng Người Việt Tự do tại tiểu bang Victoria, Úc ra đời cuối thập niên 1970, nhưng Nội quy hội không cho biết ngày thành lập.

Còn theo thông tin về Liên Hội Ái Hữu người Việt Tự Do Úc châu, tiền thân của Cộng Đồng Việt

ở Úc châu nói liên hội thành lập vào ngày 26/12/1977, tại thủ đô Canberra.

Người Việt đầu tiên tại Úc và những vị ân nhân

30/4: Tàu Trần Bình Trọng sang Philippines ra sao?

Úc xem xét khả năng 'gia nhập ASEAN'

Gia đình tị nạn Việt 'sắp tới Mỹ'

Đại diện cho Victoria tham dự cuộc họp có Tiến sĩ Nguyễn Triệu Đan, bà Huỳnh Bích Cẩm và ông Đoàn Việt Trung. Tiến sĩ Nguyễn Văn Hưng mặc dầu không tham dự cuộc họp nhưng sau đó được mời làm Tổng thư ký Hội từ năm 1977 đến năm 1982.

Nhờ thông tin của bà Huỳnh Bích Cẩm và nhờ một số tài liệu tìm được cho biết Hội Ái Hữu Việt Kiều Tự Do được thành lập ngày 10/2/1976 chính là tiền thân của Cộng Đồng Người Việt Tự Do tại Victoria.

Hội Ái Hữu Việt Kiều Tự Do

Tiến sĩ **Nguyễn Văn Hưng** dưới bút danh Đào Phụ Hồ trên báo Văn Nghệ phát hành tại Úc châu vào ngày 12/8/2004, cho biết Hội Ái Hữu Việt Kiều Tự Do được thành lập ngày 10/2/1976.

Theo hồi ký Tiến sĩ Nguyễn Triệu Đan sau khi Thủ tướng Malcolm Fraser quyết định nhận người tị nạn chính trị vào tháng 2/1976, ông và một số sinh viên tổ chức một cuộc họp để thành lập Hội Ái Hữu Việt Kiều Tự Do dự tính hợp tác với chính quyền tiểu bang Victoria tiếp đón và giúp đỡ đồng bào mới qua.

Ông Đan cho biết Hội bầu một Ban Chấp Hành Lâm Thời gồm 4 người, trong đó có ông và bà Huỳnh Bích Cẩm hiền thê của ông, ít lâu sau mọi người cử ông làm Hội trưởng.

Bà **Huỳnh Bích Cẩm** cho biết cuộc họp chỉ có 7 hay 8 người, Ban Chấp Hành còn có Tiến sĩ Nguyễn Văn Hưng và Thầy Huỳnh San, cuối năm 1979 Thầy San chịu chức linh mục.

Bà Cẩm không nhớ tên các hội viên sáng lập khác vì họ hầu hết là sinh viên sau này không còn sinh hoạt.

Theo thống kê dân số vào tháng 6/1976, có 382 người Việt sống rải rác tại Melbourne, nên so ra số hội viên sáng lập tuy khiêm nhượng nhưng chiếm một tỉ lệ không nhỏ.

NGUYỄN NHÂN

Ba vị chủ tịch Cộng Đồng dự tang lễ Thủ tướng Malcolm Fraser là ông Nguyễn Thế Phong, ông Nguyễn Văn Bon và bà Nguyễn Phượng Vỹ

Bà Cẩm cho biết nhu cầu chính của Hội lúc ban đầu là tạo mối dây liên lạc với người Úc, ông Đan có kinh nghiệm và quen biết với chính giới, lãnh đạo tôn giáo, ký giả và giới khoa bảng Úc nên được các hội viên đề cử giữ vai trò Hội trưởng.

Trong hồi ký ông Nguyễn Triệu Đan nói rõ hơn:

"Mang tên là Hội Ái Hữu Việt Kiều Tự Do, song trên thực tế chúng tôi chỉ là một nhóm nhỏ noi tự nguyện hoạt động, phương tiện không có, đọc báo theo dõi tin tức, thấy nói có người mình tới thì bảo nhau đến thăm. Bà con gặp nhau tay bắt mặt mừng, song giúp đỡ cụ thể thì người đến trước chỉ có thể giúp đồng hương tới sau bằng cách thông ngôn và cung cấp chỉ dẫn về đời sống địa phương."

Bà **Huỳnh Bích Cẩm** cho biết tên tiếng Anh của Hội là **Vietnamese Friendly Society**. Chữ Vietnamese vì thế có thể được dịch là Việt kiều, người Việt hay người Việt tự do.

Ông Đoàn Việt Trung, cựu chủ tịch Cộng Đồng Úc châu, giải thích chữ Việt kiều khi ấy mang ý nghĩa công dân Việt Nam Cộng Hòa sống trên đất Úc.

Nhóm tị nạn đầu tiên

Ngày 19/3/1976, nhóm người Việt tị nạn đầu tiên gồm chừng 20 người đến định cư tại Melbourne từ Thái Lan.

Ông Nguyễn Hữu Thu là một người trong nhóm này cho chúng tôi biết Tiến sĩ Nguyễn Văn Hưng, Thầy Huỳnh San cùng một nhóm nhỏ nữ sinh viên tại đại học Monash đến đón bà con ngay tại phi trường Tullamarine rồi đưa về thẳng bệnh viện ở vài ngày để khám sức khỏe tổng quát trước khi chuyển về Eastbridge Hostel, Nunawading.

Đến ngày 7/2/1977, nhóm người Việt tị nạn thứ hai gồm chừng 250 người trong số có Thầy Bùi Đức Tiến, đến cuối năm 1979 Thầy được thụ phong linh mục.

Tương tự, Linh mục Tiến cho biết Thầy Huỳnh San, Tiến sĩ Nguyễn Văn Hưng và Tiến sĩ Trần Minh Hà đã ra tận phi trường Tullamarine, Melbourne, đón bà con mới sang và giúp đỡ bà con trong bước đầu định cư.

Thuyền nhân và đề tài chính trị ở Úc

Ngày 26/4/1976, tàu Kiên Giang chở 5 thuyền nhân đến thẳng Úc. Khi tàu ghé Malaysia định đi Guam, họ được một thuyền trưởng người Úc cho bản đồ, hướng dẫn đường đi và khuyên họ nên đi thẳng tới Úc theo luật (khi đó) họ sẽ được nhận.

Trong năm 1976, 3 tàu khác với 111 thuyền nhân cũng đến thẳng Úc. Sang năm 1977, có thêm gần 30 tàu với tổng số 868 người cập bến Úc.

Ngày 13/12/1975, đảng Lao Động thất cử, Gough Whitlam mất chức thủ tướng, nhưng tiếp tục giữ chức thủ lĩnh đối lập và vẫn giữ đường lối cứng rắn hầu ngăn cản người Việt tị nạn được đến Úc định cư. Gough Whitlam lợi dụng việc thuyền nhân từ Việt Nam đến thẳng Úc để mở chiến dịch tranh cử.

Thủ Tướng Gough Whitlam là người bãi bỏ chính sách di dân da trắng của Úc, nhưng lại mâu thuẫn trong chính sách đối với người tị nạn cộng sản, nên đến nay nhiều người vẫn xem ông là thiên cộng và kỳ thị người miền Nam Việt Nam.

Ngày 10/12/1977, Thủ tướng Malcolm Fraser thắng cử nhiệm kỳ 2, nhưng thuyền nhân vẫn là đề tài tranh luận tại Quốc Hội.

Năm 1978, có thêm 746 thuyền nhân Việt đến thẳng Úc, phe đối lập đề nghị lập trại tạm giam, kéo tàu tị nạn trở ra biển và giới hạn những trợ cấp an sinh xã hội.

Tất cả mọi ý kiến của phía đối lập đều bị Thủ tướng Fraser bác bỏ, ngược lại phe đối lập không cho phép chính phủ nhận thêm nhiều người Việt từ các trại tị nạn.

THE SYDNEY MORNING HERALD

| Nụ cười bên mâm cơm gia đình người Việt tị nạn trong quán của họ ở Cabramatta, Sydney

Trong khi đó, các trại tị nạn tại Đông Nam Á lại chật cứng thuyền nhân mới tới. Năm 1977, có 21,276 người; năm 1978 có tới 106,489 người; và chỉ 6 tháng đầu năm 1979 có đến 166,604 người đến được các trại tị nạn.

Nhiều người bị hải tặc Thái Lan cướp, cưỡng hiếp và bắt cóc, nhiều tàu cập bến bị đuổi ra, nhiều người chết trên biển, và nhiều con tàu tiếp tục cuộc hành trình đến Úc.

Theo ước tính của Phủ Cao Ủy Tị Nạn Liên Hiệp Quốc, có tới nửa triệu người Việt mất tích trên đường tìm tị nạn.

Ngày 21/7/1979, Hội nghị quốc tế về người tị nạn được triệu tập tại Geneva với 66 quốc gia tham dự để tìm ra những giải pháp cho người tị nạn Đông Dương.

Chính phủ Fraser đồng ý Úc sẽ nhận thêm mỗi năm hàng chục ngàn người tị nạn. Đồng thời tiến hành thương lượng với nhà cầm quyền cộng sản để những người tị nạn được bảo lãnh gia đình còn kẹt lại ở Việt Nam.

Về một số nhân vật nổi bật trong cộng đồng Việt thời đầu:

Hội trưởng đầu tiên, Tiến sĩ **Nguyễn Triệu Đan** phụ trách Hội nhiệm kỳ 1 năm 1976-77.

Ông tốt nghiệp luật khoa Đại học Paris, ở Pháp, sau đó phục vụ ngoại giao cho chính phủ Việt

Nam Cộng Hòa từ 1955 đến năm 1975.

Ông từng làm Tổng lãnh sự tại Ấn Độ, thành viên phái đoàn Việt Nam Cộng Hòa tại Hòa Đàm Paris, Pháp, và là Đại sứ tại Nhật. Giữa tháng 7/1975 ông cùng gia đình đến Úc định cư.

Ông còn nhiều đóng góp khác cho cộng đồng, như đầu năm 1983, ông làm trưởng nhóm 25 người vận động đưa tiếng Việt vào Chương trình Trung Tiểu học tại Victoria. Đến đầu năm 1987 tiếng Việt đã được công nhận là môn thi để lấy bằng tốt nghiệp trung học tại Victoria.

Ông **Nguyễn Việt Long**, cựu chủ tịch Cộng Đồng và cựu chủ tịch Hội Cựu Quân Nhân, cho biết ông Đan cũng giúp vận động để các cựu quân nhân Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa được hưởng quyền lợi hưu trí theo tiêu chuẩn cựu quân nhân Úc.

Vào tháng 10/1991, Tiến sĩ Đan thành lập Câu Lạc Bộ thứ Sáu là diễn đàn chính trị vận động cho nhân quyền, tự do và dân chủ tại Việt Nam. Ông qua đời năm 2013 tại Melbourne hưởng thọ 84 tuổi.

Hiện thê ông Đan là bà Huỳnh Bích Cẩm ở tuổi bát tuần (tuổi 80) vẫn tích cực hoạt động xã hội. Bà sáng lập Hội Phụ Nữ Việt Úc năm 1983 và vẫn giữ vai trò Tổng Thư Ký kiêm Giám Đốc của Hội. Chúng tôi sẽ có bài viết riêng về Hội Phụ Nữ Việt Úc.

Hội trưởng thứ hai là ông **Đoàn Việt Trung**, cựu chủ tịch Cộng Đồng Liên Bang, cho biết Tiến sĩ Nguyễn Văn Hưng là người soạn bản Nội Quy và là Hội trưởng thứ hai trong thời gian 1977-78.

THE SYDNEY MORNING HERALD

Em bé tị nạn Nguyễn Chiến Cường (Cường?), 5 tuổi, tới Úc, được Roger Pittaway đi giày cho. Hình đăng trên báo Úc tháng 1/1978

Ông Trung là Trưởng ban Văn Nghệ nhưng không nhớ người nào khác trong Ban Chấp Hành dưới thời ông Hưng.

Ông Hưng là sinh viên theo diện nhận học bổng Colombo sang Úc năm 1965, tốt nghiệp ngành Kỹ sư Hóa Học ở Viện đại học Queensland và Tiến sĩ Hóa học tại Viện đại học Monash.

Từ tháng 11/1975 đến cuối năm 1978, ông Hưng là chủ bút tạp chí Người Việt Tự Do, quay roneo và phổ biến miễn phí cho bà con mới sang.

Ông Đoàn Việt Trung chịu trách nhiệm vẽ cho tạp chí. Ông Hưng và ông Trung xin thư viện Đại

Học Monash một góc riêng để giữ các tạp chí và sách báo của người Việt tự do.

Ông Hưng cộng tác với Bộ Di Trú Úc đón tiếp người tị nạn ngay tại phi trường, giúp đỡ bà con tại các trung tâm tiếp cư di dân, giúp đỡ bà con xin việc làm cũng như chuẩn bị cho họ khả năng hội nhập và định cư.

Ông đứng ra tổ chức Tết Trung Thu, Tết Nguyên Đán, Tưởng niệm biến cố 30/4/1975, biểu tình chống các phái đoàn cộng sản.

Ông Hưng còn là Tổng thư ký của Liên Hội Ái Hữu người Việt Tự Do Úc châu trong 5 năm, liên tục từ 1977 đến 1983.

Ông vận động đài sắc tộc 3EA cho chương trình phát thanh tiếng Việt và được 3EA mời giữ Trưởng ban Việt ngữ.

Đài phát thanh hàng tuần buổi đầu tiên vào ngày 25/4/1978, cho đến giữa năm 1992, đài sáp nhập với 2EA Sydney thành đài phát thanh toàn quốc SBS.

Ông Hưng và ông **Nguyễn Ngọc Phách** trong một thời gian dài còn thực hiện chương trình phát thanh hàng tuần trên đài phát thanh Radio Australia phát về Việt Nam.

Ông Hưng là tác giả hàng ngàn bài báo và nghiên cứu, dưới các bút hiệu Đào Phụ Hồ, Nguyễn Lương Triều, Nguyễn Nhất Đình, Ngụy Ông, Nguyễn Tất Thắng, Đằng Phong Hầu, được đăng trên nhiều tờ báo hải ngoại.

Khoảng đầu thập niên 1990, khi biết tôi viết tiểu luận cao học về "**Tình hình giáo dục tại Việt Nam**", chính ông Hưng đã đến tận nhà hỏi mượn bài viết cùng tài liệu để nghiên cứu và viết bài.

Ông Hưng, Giáo sư **Bửu Khải** và Giáo sư Nguyễn Ngọc Phách còn thành lập và phụ trách giảng dạy khoa Thông Ngôn Phiên Dịch, thuộc trường Ngôn Ngữ Viện Cao Đẳng Kỹ Thuật RMIT ở Melbourne.

Trong vòng 20 năm cộng tác với RMIT, ông đào tạo hàng trăm thông ngôn và phiên dịch viên. Ông cũng dịch nhiều tác phẩm từ tiếng Việt sang tiếng Anh, như quyển "**Chuyện kể năm 2000**" của nhà văn Bùi Ngọc Tấn.

Ông Hưng tiêu biểu cho những người tiên phong khai dựng Cộng đồng người Việt tự do tại Victoria và Úc châu, ông qua đời năm 2012 tại Melbourne, thọ 65 tuổi.

Linh mục Huỳnh San

Cha San luôn gắn bó với sinh hoạt Cộng Đồng, Cha là chủ tịch Cộng đồng Người Việt Tự Do tại Victoria, nhiệm kỳ 1982-83.

Cha về chôn Vĩnh Hằng ngày 10/10/2019, hưởng thọ 71 tuổi, với một tang lễ thật đơn sơ. Quan tài của Cha được đặt dưới đất với di ảnh Cha mặc áo lễ có hình lá cờ vàng ba sọc đỏ.

Chiếc áo lễ với hình lá cờ Việt Nam Cộng Hòa này, Cha được một giáo dân tặng và đã mặc trong buổi lễ thụ phong linh mục trên 40 năm trước.

Người Việt Tự Do thôi dùng danh xưng Việt Kiều

Đến khoảng cuối năm 1978 thành phố Melbourne đã có trên 2.000 người, để tránh bị coi là công dân nước CHXHCN Việt Nam, những người tị nạn mới sang không còn đồng ý sử dụng Danh xưng Việt kiều nữa.

Danh xưng được đổi thành người Việt tự do và Hội đổi tên thành Hội Ái Hữu người Việt Tự Do tại Victoria.

Trong số tới tôi sẽ viết về những thách thức của người tị nạn tại thành phố Melbourne trong giai đoạn 1978-83, các bạn đón xem. Nếu có thông tin chưa chính xác, xin quý bạn chia sẻ để chúng tôi có thể hiệu đính.

Bài thể hiện quan điểm của ông Nguyễn Quang Duy từ Melbourne, Úc.

Tin liên quan

'Tôi đi khắp đó đây du ca về quê hương tôi

7 tháng 9 năm 2018

Nước Đức và vụ trục xuất ông Nguyễn Quang Hồng Nhân

6 tháng 4 năm 2019

Hành trình người Việt sang Anh, thiên đường hay địa ngục?

27 tháng 10 năm 2019

Sang Mỹ từ nhỏ nhưng người tị nạn Việt vẫn có thể bị trục xuất

22 tháng 5 năm 2019

VN ký đối tác chiến lược còn Indonesia mời Úc vào ASEAN

16 tháng 3 năm 2018

45 năm cộng đồng Việt Nam định cư tại Australia

13 tháng 2 năm 2020

Tin chính

Đạo diễn Gia tài của ngoại mang gia tài về cho ngoại

5 phút trước

Cử tri lo ngại về ông Biden: 'Tôi thấy thật tệ cho ông ấy và cho nước Mỹ'

30 tháng 6 năm 2024

Thủ tướng Phạm Minh Chính thăm Hàn Quốc, có gì đáng chú ý?

30 tháng 6 năm 2024

BBC giới thiệu

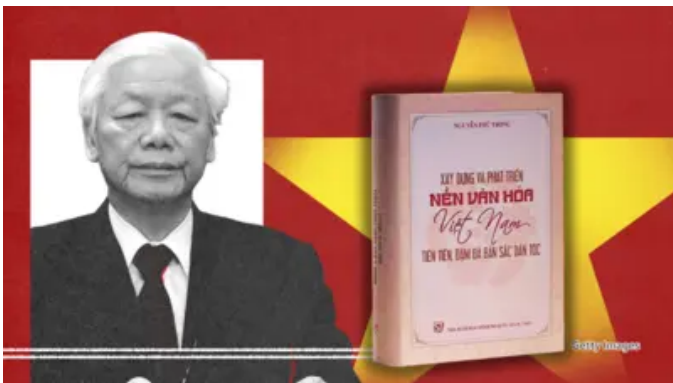
Sư Thích Minh Tuệ: Nhu cầu bức thiết thanh lọc Giáo hội Phật giáo Việt Nam

11 tháng 6 năm 2024

Tự do học thuật ở Việt Nam: khi giáo dục đi liền với chính trị

23 tháng 6 năm 2024

Tổng Bí thư tiếp tục ra sách: Truyền bá 'Tư tưởng Nguyễn Phú Trọng'?

24 tháng 6 năm 2024

Người có thể trở thành thủ tướng Pháp ở tuổi 28 là ai?

17 tháng 6 năm 2024

Sáu bang 'dao động' mang tính quyết định cho cuộc bầu cử Mỹ

16 tháng 6 năm 2024

Người Việt Nam trong nhóm 'ăn nhựa' nhiều nhất thế giới

12 tháng 6 năm 2024

Bộ Chính trị ra quyết định mới về kỷ luật đảng viên cấp cao, cho thấy điều gì?

16 tháng 6 năm 2024

Nhức nhối nạn kết hôn giả, 'mua vợ' Việt Nam

9 tháng 6 năm 2024

Công an và Quốc phòng: Bộ nào có 'quyền lực chính trị' hơn?

21 tháng 5 năm 2024

Độc nhiều nhất

- 1 Cử tri lo ngại về ông Biden: 'Tôi thấy thật tệ cho ông ấy và cho nước Mỹ'
- 2 Thủ tướng Phạm Minh Chính thăm Hàn Quốc, có gì đáng chú ý?
- 3 'Khiêu dân trẻ em từ Việt Nam tràn qua Campuchia'
- 4 Luận án tiến sĩ luật của nhà sư Thích Chân Quang bị mổ xẻ, giải mã vụ tốt nghiệp 'thần tốc'

- 5 Chết cùng nhau: Vì sao cặp vợ chồng hạnh phúc lại quyết định ngừng sống?**
- 6 Biden và Trump: Ai nói đúng? Ai nói sai?**
- 7 Gặp bà ngoại 78 tuổi phim Gia tài của ngoại: 'Gia đình sum vầy là niềm hạnh phúc vô giá'**
- 8 Ông Nguyễn Văn Yên bị bắt: Ông Phan Đình Trạc có 'chịu trách nhiệm người đứng đầu'?**
- 9 Ông Joe Biden: Đảng Dân chủ có thể thay ứng viên mới không?**
- 10 Hai cựu bộ trưởng Quốc phòng bị khai trừ đảng: Tập Cận Bình đang muốn gì?**

Tại sao bạn có thể tin tưởng BBC News

[Điều khoản sử dụng](#)

[Chính sách riêng tư](#)

[Liên hệ BBC](#)

[Về BBC](#)

[Cookie](#)

[Do not share or sell my info](#)

© 2024 BBC. BBC không chịu trách nhiệm nội dung các trang ngoài. [Tìm hiểu cách chúng tôi tiếp cận việc dẫn tới trang ngoài](#)